ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420231219
Lietas arhīva Nr. AA43-0574-20/18
ECLI:LV:ADAT:2020:0717.A420231219.11.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2020.gada 17.jūlijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Anita Šteinberga,
tiesneses Sanita Kanenberga un Indra Meldere

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. C/ pieteikumu par Daugavpils pilsētas domes 2019.gada 19.jūnija lēmuma Nr.1.2.-6/1446 atcelšanu, iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, nemantiskā kaitējuma 25 000 euro un mantisko zaudējumu 2143,45 euro atlīdzinājumu un par Daugavpils pilsētas domes Pilsētplānošanas un būvniecības departamenta būvvaldes rīcības, izvairoties no paskaidrojuma raksta izsniegšanas /pers. C/, atzīšanu par prettiesisku un ar to nodarītā nemantiskā kaitējuma 5000 euro atlīdzinājumu, sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 30.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Daugavpils pilsētas domes Pilsētplānošanas un būvniecības departamenta būvvalde (turpmāk – būvvalde) 2017.gada 21.septembrī akceptēja būvniecības ieceri – māju ceļa (ar tiesas spriedumu nodibināts ceļa servitūts) ierīkošana zemes gabalam ar kadastra apzīmējumu /numurs D/ /adrese A/, Daugavpilī (turpmāk – būvniecības iecere). Būvniecības ierosinātājs – nekustamā īpašuma /adrese A/ īpašnieks /pers. D/ (uz lietas izskatīšanas brīdi minētā nekustamā īpašuma īpašniece ir lietā pieaicinātā trešā persona /pers. E/).

[2] Pieteicējs /pers.C/ kā kalpojošā zemes gabala īpašnieks, nepiekrītot būvvaldes akceptam, to apstrīdēja Pilsētplānošanas un būvniecības departamentā (turpmāk – departaments).

Ar departamenta 2019.gada 11.februāra lēmumu Nr.1-1.2/125 (turpmāk – sākotnējais lēmums) pieteicēja sūdzība noraidīta. Lēmumā norādīts, ka saskaņā ar tiesas spriedumu ceļa servitūts tika nodibināts uz dabā neesošu ceļu un vismazāk aizskarot kalpojošā zemes gabala īpašnieka tiesiskās intereses, tāpēc būvvaldei nebija jāizvērtē, vai šajā gadījumā būvniecības iecere ir pats saudzīgākais variants, un pieteicēja saskaņojums būvniecības iecerei nebija nepieciešams. Apstrīdēšanas iesniegumā norādītie trūkumi būvniecības ieceres paskaidrojuma rakstā nevar būt par pamatu akcepta atcelšanai un iepriekšējā stāvokļa atjaunošanai.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja domē.

[3] Ar Daugavpils pilsētas domes (turpmāk – dome vai atbildētāja) 2019.gada 19.jūnija lēmumu Nr.1.2.-6/1446 (turpmāk – lēmums) atstāts negrozīts sākotnējais lēmums. Lēmumā norādīts šāds pamatojums.

[3.1] No būvniecības ieceres dokumentiem un Latgales apgabaltiesas 2010.gada 8.aprīļa sprieduma lietā Nr.C12401408, CA-0022/10 (turpmāk – spriedums) izriet, ka ceļa servitūts tika nodibināts vietā, kur dabā atradās žogs, kas atdalīja pieteicēja nekustamā īpašuma daļu no nekustamā īpašuma ar kadastra Nr./numurs B/, /adrese/.

[3.2] Pieteicējs jautājumā par žoga pārnešanu savu viedokli jau izteicis iepriekš – 2016.gada 29.jūnija, 27.septembra, 21.novembra un 2017.gada 13.aprīļa iesniegumos. Pieteicēja ieskatā žogs, kas atrodas nodibinātā ceļa servitūta robežās, pieder citai personai un tā pārnešanu ir jāveic tā īpašniekam vai personai, kurai tas traucē, jo tas nav viņa kompetencē. Žoga pārnešana nodrošinās nodibinātā ceļa servitūta braucamo zonu zemes gabalam /adrese A/.

[3.3] Atbilstoši būvniecības iecerei žoga pārnešana plānota nodibinātā ceļa servitūta robežās uz robežu starp pieteicējam piederošo nekustamo īpašumu un trešajai personai /pers. G/ piederošo nekustamo īpašumu, turpmāk atdalot visu pieteicēja nekustamo īpašumu. Tādējādi būvniecības iecere daļā par žoga pārnešanu ir paredzēta tikai kalpojošās lietas izlabošanai, turklāt pēc iespējas mazāk aizskarot kalpojošā zemes gabala īpašnieka tiesiskās intereses.

[3.4] Vietā, kur nodibināts ceļa servitūts, zemi klāja velēnas slānis, un ceļa būvniecības risinājums paredz zemesgabala virsmas nolīdzināšanu (zemes virsējā slāņa izlīdzināšanu). Šāds risinājums ir paredzēts tikai kalpojošās lietas izlabošanai un vismazāk aizskar kalpojošā zemes gabala īpašnieka tiesiskās intereses, jo, veicot braucamās daļas grunts seguma planēšanu, braucamās daļas segums netiek nomainīts pret citu, bet gan tiek izlīdzināts. Ģenerālplānojumā attēlotā transportlīdzekļu kustība pa pieteicēja zemesgabalu nav saistīta ar būvniecības ieceri, jo tajā ietvertie uzdevumi ir veicami tikai servitūta ceļa izbūvei.

[3.5] Izvērtējot paskaidrojuma raksta skaidrojošajā aprakstā ietverto fotoattēlu, būvvaldes lietvedībā esošos fotoattēlus, t.sk., 2017.gada 13.decembra atzinumam Nr.G/210/17 par būves pārbaudi (reģ.Nr.3-8/169) pievienoto fotoattēlu (veikts 2017.gada 9.novembrī), dome konstatē, ka sūdzībā minētās priedes iesējās zemes gabalā dabiski un atradās aiz žoga – pusē, kuru līdz šim uzturēja /pers. G/, kura saskaņoja žoga pārnešanu. Līdz ar to, ja starp pusēm pastāv strīds par minēto priežu piederību vai kaitējumu, kas izriet no to nociršanas, tas risināms civiltiesiskā kārtībā.

[3.6] Būvniecības ierosinātājs paredzēja vārtu un vārtiņu, kas atrodas būvniecības ierosinātāja zemesgabala robežās, pārvietošanu pa savu robežu uz ceļa servitūta pusi. Līdz ar to secināms, ka šāds risinājums ir paredzēts tikai kalpojošās lietas izlabošanai un vismazāk aizskar kalpojošā zemes gabala īpašnieka tiesiskās intereses.

[3.7] Ņemot vērā to, ka būvniecības projektēšanas uzdevumi tika izstrādāti nodibinātā ceļa servitūta izlietošanai, izlabojot kalpojošo lietu, turklāt pēc iespējas mazāk aizskarot kalpojošā zemes gabala īpašnieka tiesiskās intereses, dome pievienojas Ekonomikas ministrijas viedoklim, ka šajā gadījumā nav nepieciešams saņemt pieteicēja kā kalpojošā nekustamā īpašuma īpašnieka piekrišanu ceļa būvdarbiem nodibinātā servitūta robežās.

[3.8] Pārbaudot sūdzībā norādīto, ka projektēšanas uzdevuma 2.punktā nav norādīts, kādus vārtus un uz kurieni ir plānots pārvietot, secināts, ka saskaņā ar būvniecības ieceres dokumentiem un būvniecības ieceres skaidrojošo aprakstu būvniecības iecere paredz vārtu un vārtiņu, kas atrodas būvniecības ierosinātāja zemesgabala robežās, pārvietošanu pa zemesgabala robežu uz ceļa servitūta pusi.

[3.9] Pārbaudot sūdzībā norādīto, ka būvniecības ierosinātājs nav pievienojis būvniecības ieceres paskaidrojuma rakstam māju ceļa vizuālo risinājumu uz derīga topogrāfiskā plāna, dome konstatēja, ka būvniecības ieceres ģenerālplānojumā 1.piezīmē norādīts, ka paskaidrojuma raksts izstrādāts uz uzmērīta topogrāfiskā plāna bāzes, LKS 92 koordinātu sistēmā, Latvijas normālo augstumu sistēmā (LAS-2000,5).

Ievērojot, ka būvniecības projektēšanas uzdevumi tika izstrādāti nodibinātā ceļa servitūta izlietošanai, izlabojot kalpojošo lietu, turklāt pēc iespējas mazāk aizskarot kalpojošā zemes gabala īpašnieka tiesiskās intereses, ka paskaidrojuma raksts izstrādāts uz uzmērīta topogrāfiskā plāna bāzes, ka būvvalde konstatēja, ka atbilstoši būvniecības iecerei ir pārvietots žogs un vārti, kā arī ceļa līmenis, kas ved pie īpašumiem /adrese A/ un /adrese C/, ir ar nelielu kritumu, kā arī to, ka pēc būvdarbu pabeigšanas būvniecības ierosinātājam būvvaldē jāiesniedz izpildmērījuma plānu, secināms, ka nav samērīgi atcelt akceptu un būvniecības ierosinātājam uzlikt par pienākumu atjaunot iepriekšējo stāvokli. Būvniecības ierosinātājs trūkumu novērsīs, iesniedzot izpildmērījuma plānu.

[3.10] Projektēšanas uzdevuma 1.punktā ir pieļauta pārrakstīšanās kļūda. No būvniecības ieceres dokumentiem nepārprotami izriet, ka būvniecības ieceres ietvaros tika paredzēts veikt žoga, kas atrodas nodibinātā ceļa servitūta robežās, pārnešanu uz robežu starp pieteicējam piederošo nekustamo īpašumu (kadastra apzīmējums /numurs C/) un /pers. G/ piederošo nekustamo īpašumu (kadastra apzīmējums /numurs B/). Savukārt būvniecības iecere paredz jauna māju ceļa būvniecību, līdz ar to sūdzībā paustie iebildumi neietekmē būvniecības ieceres tiesiskumu un atzīstami par formāliem.

[4] Nepiekrītot lēmumam, pieteicējs iesniedza pieteikumu (ar 2019.gada 9.oktobra papildinājumiem) tiesā par tā atcelšanu, iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, nemantiskā kaitējuma 25 000 *euro* un mantisko zaudējumu 2143,45 *euro* apmērā atlīdzinājumu. Pieteikumā norādīja turpmāk minēto.

[4.1] Ar spriedumu tika nodibināts ceļa servitūts 80 m^2 platībā uz vēl neesošu ceļu par labu nekustamajam īpašumam /adrese A/. Kaut gan šāda tiesība ir nodibināta ar tiesas spriedumu, tās izlietošanai bija jāizstrādā būvniecības ieceres dokumentācija atbilstoši būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām. Ņemot vērā, ka spriedumā nav atrunāts konkrēts ierīkojamā ceļa izvietojums un tā būvniecības nosacījumi, tie atrunājami būvniecības ieceres dokumentācijā un saskaņojami vispārējā kārtībā. Formāla atsauce uz spriedumu nevar būt par pamatu visatļautībai un ļaunprātīgai kalpojošā nekustamā īpašuma pārmērīgai izmantošanai.

[4.2] Paskaidrojuma rakstā kā skartie nekustamie īpašumi ir norādīti īpašumi ar kadastra numuriem /numurs D/, /numurs C/ un /numurs B/, bet skaidrojošā apraksta risinājumu daļā paredzēta esošā žoga pārvietošana uz zemes robežu starp zemes gabaliem /numurs E/ un /numurs B/. Turpretim projektēšanas uzdevumā paredzēta žoga, kas atrodas uz zemes gabala ar kadastra apzīmējumu /numurs E/, pārnešana uz zemes gabala robežu starp zemes gabaliem /numurs E/ un /numurs C/. Secināms, ka būvniecības dokumentācija satur pretrunīgu informāciju.

[4.3] No dokumentācijas nevar secināt, ka ir pievienots topogrāfiskais plāns, tādējādi paskaidrojuma raksts neatbilst normatīvo aktu prasībām un nevarēja tikt akceptēts.

[4.4] Paskaidrojuma raksts netika saskaņots ar pieteicēju. Šādi dome pārkāpa tiesiskuma principu.

[4.5] Konkrētajā gadījumā ir saskatāma rīcības brīvības pārsniegšana, kuras ietvaros dome atzina par pieņemamu un spēkā esošu akceptu, kas neatbilst normatīvo aktu prasībām. Neviens normatīvais akts neparedz domes tiesības noteikt īpašus atvieglojumus būvniecības jomā.

[4.6] Būvvalde nepieaicināja pieteicēju viedokļa paušanai, savukārt dome pieteicēja viedokli neņēma vērā.

[4.7] Akceptējot paskaidrojuma rakstu, būvvalde nevērtēja, vai piedāvātais risinājums vismazāk aizskar kalpojošā

zemes gabala īpašnieka tiesiskās intereses. Šāda rīcība ir pretēja Civillikuma 1139.pantam, proti, gadījumā, ja ceļa būvniecībai pastāv vairāki varianti (risinājumi), no kuriem viens vismazāk aizskar kalpojošā zemes gabala īpašnieka tiesiskās intereses, tad jāizvēlas tas, kas vismazāk aizskar attiecīgas intereses.

[4.8] Akcepts būtiski ierobežoja pieteicēja likumiskās intereses (nesamērīgi ierobežoja īpašuma tiesības), kā rezultātā tika patvaļīgi iznīcinātas 15 jaunās priedes, ar ko nodarīts kaitējums pieteicēja mantiskajām interesēm.

[4.9] Departaments vilcināja procesu un ilgstoši neļāva pieteicējam saņemt paskaidrojuma raksta kopiju.

[4.10] Departaments lobē ceļa servitūta izlietotāja intereses un pieņem lēmumus, kas ir pretēji normatīvi tiesiskajam regulējumam. Departaments neņēma vērā judikatūras atziņu, ka servitūts nav nodibināms, vadoties vienīgi no valdošā nekustamā īpašuma īpašnieka ērtības apsvērumiem, bet varianta izvēlē jāievēro arī iespējamo kalpojošo īpašumu īpašnieku intereses *(Augstākās tiesas 2009.gada 12.augusta spriedums lietā Nr.SKC-192/2009)*.

[4.11] Dome secināja, ka priedes atradās /pers. G/ žoga pusē un viņa ir saskaņojusi žoga pārnešanas vietu. Šādi dome attaisnoja pieteicēja nepieaicināšanu un piekrišanas nesaņemšanu un atzina šādu risinājumu par kalpojošās lietas izlabošanu, kas vismazāk aizskar kalpojošā zemes gabala īpašnieka tiesiskās intereses. Faktiski priedes auga pieteicējam piederošajā zemes gabalā, un to piederības faktu neietekmē žoga izvietojums. Turklāt /pers. G/ nebija šo priežu īpašniece un nevarēja saskaņot to izciršanu. Saudzīgākais variants no pieteicēja viedokļa būtu ļaut viņam pārstādīt jaunās priedes ārpus ceļa servitūta. Priežu saglabāšanu neizvērtēja ne projektētājs, ne būvvalde.

[4.12] Būvvaldes 2019.gada 23.aprīļa atzinums Nr.3-8/63 par būves pārbaudi 2019.gada 16.aprīlī ir balstīts uz apstrīdamo administratīvo aktu, tādējādi to nevar izmantot kā pierādījumu lēmuma pieņemšanā.

[4.13] Dome nolēma atstāt spēkā akceptu, uzskatot par nesamērīgu tā atcelšanu un iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, pat ja ir pārkāptas normatīvo aktu prasības. Departaments un dome attaisno prettiesiski uzbūvēta ceļa legalizāciju. Akceptēja paskaidrojuma rakstu ar būtiskiem trūkumiem. Netika ņemtas vērā normas, kas bija spēkā paskaidrojuma raksta akceptēšanas laikā. Tā kā nav iesniegts paskaidrojuma raksts ar aizpildītu II daļu par būvdarbu pabeigšanu, uzskatāms, ka būvdarbi vēl nav pabeigti un ir iespējams tos apturēt un uzlikt par pienākumu atjaunot iepriekšējo stāvokli.

[4.14] Būvvalde un dome ar savām prettiesiskajām darbībām nodarīja pieteicējam gan materiālus zaudējumus, gan morālu kaitējumu. Patvaļīgi tika izcirstas 15 jaunās priedes, ar ko tika nodarīts mantiskais zaudējums, un tika sabojāts pieteicēja zemesgabala daļas segums. Pieteicējs savu interešu un tiesību aizstāvībai bija spiests vērsties pēc juridiskās palīdzības, kas radīja mantiskus zaudējumus. Departaments apzināti vilcināja procesu un neļāva pieteicējam saņemt paskaidrojuma raksta kopiju. Šādu darbību mērķis bija nepieļaut pieteicējam realizēt savas tiesības un apstrīdēt administratīvo aktu.

Lūdz atlīdzināt mantiskos zaudējumus, kas saistīti ar juridiskās palīdzības sniegšanu 1993,45 *euro* un par 15 izcirsto priežu stādiem 150 *euro* un morālo kaitējumu 25 000 *euro*, kas saistīts ar domes un būvvaldes prettiesisko rīcību.

[5] Dome rakstveida paskaidrojumos pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt kā nepamatotu, atsaucoties uz lēmumā norādīto argumentāciju. Papildus paskaidro, ja starp pusēm pastāvēja strīds par jauno priežu piederību vai kaitējumu, kas izriet no to nociršanas, tas risināms civiltiesiskā kārtībā. 2019.gada 2.augustā departamentā tika iesniegts SIA „LatTopo" iesniegums ar lūgumu veikt objekta /adrese A/ topogrāfiskās informācijas reģistrāciju.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2019.gada 30.oktobra spriedumu: 1) noraidīts pieteikums daļā par domes 2019.gada 19.jūnija lēmuma Nr.1.2.-6/1446 atcelšanu, iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, nemantiskā kaitējuma 25 000 *euro* un mantisko zaudējumu 2143,45 *euro* atlīdzinājumu; 2) atstāts bez izskatīšanas pieteikums daļā par prettiesisko akceptu un būvvaldes rīcības, izvairoties no paskaidrojuma raksta izsniegšanas pieteicējam, atzīšanu par prettiesisku un ar to nodarītā nemantiskā kaitējuma 5000 *euro* atlīdzinājumu. Spriedums motivēts šādi.

[6.1] Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumu Nr.500 „Vispārīgie būvnoteikumi" (turpmāk – Vispārīgie būvnoteikumi) 1.pielikumā noteiktajam māju ceļš ir pirmās grupas inženierbūve. Vispārīgo būvnoteikumu 8.punkts noteic, ka atkarībā no būves grupas un speciālajos noteikumos noteiktā būvniecības procesa būvvalde pieņem lēmumu par būvniecības ieceri Būvniecības likumā noteiktajā kārtībā un termiņos. Būvdarbus var uzsākt pēc attiecīgā lēmuma pieņemšanas un atzīmju izdarīšanas par nosacījumu izpildi.

Vispārīgo būvnoteikumu 70.punkts noteic, ka pirmās grupas būvju būvniecību ierosina, iesniedzot būvvaldē paskaidrojuma rakstu vai apliecinājuma karti. Būvvaldē iesniedzamo dokumentu saturu un apjomu nosaka speciālie būvnoteikumi. Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 14.oktobra noteikumu Nr.633 „Autoceļu un ielu būvnoteikumi" (turpmāk – Autoceļu un ielu būvnoteikumi) 2.punktam noteikumi cita starp attiecas uz māju ceļu būvniecību.

Autoceļu un ielu būvnoteikumu 71.punkts noteic, kādi dokumenti būvniecības ierosinātājam jāiesniedz būvvaldē, ierosinot pirmās grupas jauna māju ceļa būvniecību. Proti, aizpildītu paskaidrojuma raksta I daļu (71.1.apakšpunkts), skaidrojošu aprakstu, kurā norādīta informācija par plānoto būvniecību, tai skaitā par būvdarbu veikšanas paņēmieniem un tehnoloģijām, pielietotajiem materiāliem un pasākumiem ceļu satiksmes drošības nodrošināšanai, ja tādi nepieciešami (71.2.apakšpunkts). Ierosinot pirmās grupas jauna māju ceļa būvniecību, būvniecības ierosinātājs iesniedz grafiskos dokumentus (71.3.apakšpunkts), iesniedz saskaņojumus ar zemes gabala īpašnieku, ja būvniecības ierosinātājs nav zemes gabala īpašnieks, un trešajām personām, kuru īpašuma vai lietošanas tiesības tiek skartas (71.4.apakšpunkts).

Atbilstoši minētajam tiesiskajam regulējuma, veicot pirmās grupas jauna māju ceļa būvniecību, ir nepieciešama būvniecības ieceres dokumentācija, t.sk. saskaņojumi ar zemes gabala īpašnieku, ja būvniecības ierosinātājs nav zemes gabala īpašnieks, un trešajām personām, kuru īpašuma vai lietošanas tiesības tiek skartas.

[6.2] Lietā nav strīda, ka nekustamā īpašuma /adrese A/ īpašnieks /pers. D/ ir veicis būvdarbus – jauna māju ceļa

ierīkošanu, kas ietvēra žoga pārcelšanu, vārtu un vārtiņu pārvietošanu un grunts seguma planēšanu. Nav strīda, ka minētie būvdarbi ir pabeigti, tāpat nav strīda, ka būvniecības ieceres dokumentācijā tika konstatēti trūkumi.

Strīds ir par to, vai izskatāmajā gadījumā būvniecības ierosinātājam bija nepieciešams saņemt no pieteicēja saskaņojumu būvniecības iecerei, vai būvniecības ieceres dokumentācijā konstatētie trūkumi ietekmē būvniecības ieceres tiesiskumu. Secīgi, vai būvniecības ieceres akcepts ir tiesisks un pamatots.

[6.3] Tiesa konstatē, ka izskatāmajā gadījumā ar spēkā stājušos Latgales apgabaltiesas 2010.gada 8.aprīļa spriedumu lietā Nr.C12401408, CA-0022/10 nodibināts ceļa servitūts par labu nekustamam īpašumam /adrese A/. Proti, nodibināts ceļa servitūts 80 m^2 platībā, kas nekustamā īpašuma /adrese C/ (vēsturiski – /adrese/), kadastra numurs /numurs C/, zemes robežu plānā apzīmēts kā „1 – ceļa servitūts 80 m^2".

Kā konstatējams no minētā sprieduma, prasītāja (/pers. D/) nekustamais īpašums, kadastra numurs /numurs D/, robežojas ar atbildētāja (/pers. C/) zemes gabaliem, kadastra apzīmējums /numurs C/un /numurs E/, un prasītājam noteikti ir jāšķērso atbildētāja nekustamais īpašums, lai izkļūtu no sava īpašuma. Kā rezultātā 2002.gadā ir notikusi vienošanās ar iepriekšējo nekustamā īpašuma, kadastra numurs /numurs C/, /adrese C/ Daugavpilī īpašnieku /pers. I/, kurš 2002.gada 13.jūlijā ir devis piekrišanu izmantot savu zemes gabalu Nr./numurs E/ servitūta ceļam (platums 3,5 m) uz /pers. D/ īpašumu /adrese A/, kadastra numurs /numurs D/. Ceļa servitūts 80 m^2 platībā 2002.gada 28.augustā reģistrēts Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā un atzīmēts abu īpašumu [/adrese C/ (vēsturiski – /adrese/) Daugavpilī un /adrese A/] zemes robežu plānos.

Tātad izskatāmajā gadījumā pieteicēja kā zemes īpašnieka tiesības īstenot pilnīgas varas tiesības pār lietu aprobežo nodibinātais servitūts.

[6.4] Civillikuma 1133.pants noteic, ka kalpojošā nekustamā īpašuma īpašniekam jāatvēl servitūta izlietotājam arī visas tās blakus tiesības, bez kurām nav iespējams izlietot galveno tiesību, kaut arī no šīm blakus tiesībām izrietētu atkal sevišķs servitūta veids. Šīs blakus tiesības izceļas kopā ar galveno un kopā ar to arī izbeidzas.

Civillikuma 1151.pants noteic, ja servitūta izlietošanai vajadzīgs uzturēt un izlabot kalpojošo lietu, tad tas jādara servitūta izlietotājam. Kalpojošā nekustamā īpašuma uzturēšana un izlabošana nav servitūta priekšmets, bet gan tikai ar servitūta izlietošanu saistīts blakus pienākums.

Saskaņā ar Civillikuma 1139.pantu katram, kam pieder servitūta tiesība, jāizlieto tā taisnprātīgi, saudzot pie tam pēc iespējas cita īpašuma tiesību. Savukārt Civillikuma 1140.pants noteic, ka kalpojošās lietas īpašnieks nedrīkst servitūta izlietotājam likt ceļā nekādus šķēršļus: viņam jāļauj tam darīt visu, bez kā servitūta tiesību nebūtu iespējams sekmīgi izlietot, kaut arī tas nebūtu īstais servitūta priekšmets.

[6.5] Izskatāmajā gadījumā projektā tika paredzēta jauna māju ceļa ierīkošana ar tiesas spriedumu nodibinātā ceļa servitūta robežās. Proti, būvniecības ietvaros tika paredzēts veikt žoga, kas atrodas nodibinātā ceļa servitūta robežās, pārnešanu uz robežu starp nekustamo īpašumu ar kadastra apzīmējumu /numurs C/un nekustamo īpašumu ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, vārtu un vārtiņu pārvietošanu par trešās personas īpašuma robežu un braucamās daļas grunts seguma planēšanu. Kā konstatējams no lietas materiāliem, būvdarbi ir pabeigti un atkāpes no akceptētās būvniecības ieceres vai būvniecību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem nav konstatētas.

Ņemot vērā, ka būvniecības ieceres uzdevumi tika veikti nodibinātā ceļa servitūta robežās un bija saistīti ar servitūta tiesības izlietošanu, konkrēti ar servitūta ceļa izbūvi, tiesa atzīst, ka izskatāmajā gadījumā pieteicēja kā kalpojošā zemes īpašnieka saskaņojums nebija nepieciešams. Līdz ar to būvvalde pamatoti akceptēja būvniecības ieceri bez kalpojošā nekustamā īpašuma īpašnieka saskaņojuma.

Tāpat, ņemot vērā, ka no būvniecības ieceres dokumentiem nepārprotami izriet, ka māju ceļa izbūve veikta ar tiesas spriedumu nodibinātā servitūta robežās, tiesa secina, ka iespējamais saudzīgākais variants, kas pēc iespējas mazāk ierobežo kalpojošo zemes gabalu, ir izvērtēts, nodibinot servitūtu. Atbilstoši būvniecības iecerei žoga pārnešana tika plānota nodibinātā ceļa servitūta robežās uz robežu starp pieteicējam piederošo nekustamo īpašumu un /pers. G/ piederošo nekustamo īpašumu, kā arī ceļa būvniecības risinājums paredzēja tikai zemes virsējā slāņa izlīdzināšanu, proti, braucamās daļas virsējā kārta palika nemainīga, savukārt vārtu un vārtiņu pārvietošana tika paredzēta pa nekustamā īpašuma /adrese A/ robežu. Tādējādi secināms, ka būvniecības iecere paredzēta tikai kalpojošās lietas izlabošanai, turklāt pēc iespējas mazāk aizskarot kalpojošā zemes gabala īpašnieka tiesiskās intereses.

[6.6] Vienlaikus tiesa norāda, ja starp pieteicēju un trešo personu ir izcēlies strīds par no servitūta izrietošo tiesību pārsniegšanu, t.sk. par 15 jauno priežu iznīcināšanu, šis strīds par īpašuma tiesību aizskārumu servitūta izmantošanas rezultātā ir risināms civiltiesiskā kārtībā.

[6.7] Attiecībā uz pieteicēja iebildumiem saistībā ar pretrunīgo informāciju būvniecības dokumentācijā tiesa pievienojas domes paustajam viedoklim, ka projektēšanas uzdevuma 1.punktā ir pieļauta pārrakstīšanās kļūda, kas neietekmē būvniecības ieceres tiesiskumu. Proti, no būvniecības ieceres dokumentācijas nepārprotami secināms, ka būvniecības ieceres ietvaros tika paredzēts veikt žoga, kas atrodas nodibinātā ceļa servitūta robežās, pārnešanu uz robežu starp pieteicējam piederošo nekustamo īpašumu ar kadastra apzīmējumu /numurs C/un /pers. G/ piederošo nekustamo īpašumu ar kadastra apzīmējumu /numurs B/.

Pamatots ir pieteicēja iebildums, ka būvniecības ieceres dokumentācijai netika pievienots topogrāfiskais plāns, kas formāli ir pamats būvniecības ieceres akcepta atteikumam. Taču izskatāmajā gadījumā dome pamatoti minēto trūkumu vērtēja caur samērīguma principa prizmu. Proti, konstatējot, ka būvniecības projektēšanas uzdevumi izstrādāti nodibinātā ceļa servitūta izlietošanai, ka paskaidrojuma raksts izstrādāts uz uzmērīta topogrāfiskā plāna bāzes, ka saskaņā ar Autoceļu un ielu būvnoteikumu 158.2.apakšpunktu pēc būvdarbu pabeigšanas būvniecības ierosinātājam būvvaldē jāiesniedz

izpildmērījuma plānu, pamatoti secināja, ka izskatāmajā gadījumā nav samērīgi atcelt akceptu un būvniecības ierosinātājam uzlikt par pienākumu atjaunot iepriekšējo stāvokli.

Pieteicējs iebilst, ka netika ņemtas vērā tās tiesību normas, kas bija spēkā paskaidrojuma raksta akceptēšanas laikā. Pieteicējs nav precizējis, konkrēti kādas tiesību normas pieteicēja prāt būvvalde vai dome ir nepareizi piemērojusi. Tiesa nekonstatē, ka tiesību normas, uz kurām ir atsauce lēmumā, būtu piemērotas nepareizi.

[6.8] Ņemot vērā spriedumā konstatēto un secināto, tiesa atzīst, ka lēmums ir tiesisks un pamatots, savukārt pieteikums par tā atcelšanu un iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu kā nepamatots ir noraidāms.

[6.9] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 92.pantam ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību. Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta pirmo daļu iestāde zaudējumu var nodarīt ar darbību, izdodot prettiesisku administratīvo aktu vai veicot prettiesisku faktisko rīcību, vai arī ar bezdarbību, ja iestādei bija pienākums rīkoties, bet tā prettiesiski nav rīkojusies.

Pieteicējs lūdz atlīdzināt nemantisko kaitējumu 25 000 *euro* un mantiskos zaudējumus 2143,45 *euro* apmērā. Taču, tā kā tiesības uz atlīdzinājumu personai ir tikai tādos gadījumos, kad konstatēts administratīvā akta vai faktiskās rīcības prettiesiskums, bet tiesa tādu nekonstatēja, prasījums par nemantiskā kaitējuma un mantisko zaudējumu atlīdzinājumu nav pamatots un ir noraidāms.

[6.10] Administratīvā procesa likuma 278.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka tiesa atstāj pieteikumu bez izskatīšanas, ja pieteicējs nav ievērojis likumā noteikto lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību.

Tiesas sēdē pieteicēja pārstāvis iesniedza pieteikuma papildinājumus, kur cita starp lūdza atlīdzināt nemantisko kaitējumu (pieteicējs tiesas sēdē kaitējuma apmēru neprecizēja) par būvvaldes prettiesisko akceptu.

Tiesa konstatē, ka pieteicējs apstrīdēšanas iesniegumā nav lūdzis kaitējuma atlīdzinājumu. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 92.panta pirmās un trešās daļas nosacījumiem, iesniedzot iesniegumu par administratīvā akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanu, vienlaicīgi var prasīt atlīdzinājumu, ja atlīdzinājums nav prasīts vienlaicīgi ar administratīvā akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanu, to var prasīt iestādei, ja ir pabeigta attiecīgās administratīvās lietas izskatīšana pēc būtības. Tā kā pieteicējs, apstrīdot akceptu, nav lūdzis nemantiskā kaitējuma, ko nodarījusi būvvalde ar pieteicējaprāt prettiesisko akceptu, atlīdzinājumu, pieteikums šajā daļā ir atstājams bez izskatīšanas, jo pieteicējs nav ievērojis lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību.

Pieteikuma papildinājumos pieteicējs cita starp lūdza atzīt par prettiesisku būvvaldes rīcību, izvairoties no paskaidrojuma raksta izsniegšanas /pers. C/, un ar to nodarītā nemantiskā kaitējuma 5000 *euro* apmērā atlīdzinājumu.

Lietā nav pierādījumu, ka pieteicējs minēto būvvaldes faktisko rīcību būtu apstrīdējis augstākā iestādē, kā arī, ka būtu lūdzis kaitējuma atlīdzinājumu saistībā ar apstrīdēto rīcību. No pieteicēja pārstāvja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem secināms, ka minēto rīcību pieteicējs domē kā augstākā iestādē nav apstrīdējis. Arī domes pārstāve tiesas sēdē apstiprināja, ka ar šādu sūdzību pieteicējs domē nav vērsies. Tādējādi atzīstams, ka pieteicējs nav ievērojis likumā noteikto lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību, līdz ar to pieteikums šajā daļā ir atstājams bez izskatīšanas.

[7] Par Administratīvās rajona tiesas spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[7.1] Lēmumi nevar būt pamatoti, ja ir pierādīti būtiski būvniecības ieceres dokumentācijas pārkāpumi. Tiesa nepareizi piemēroja samērīguma principu, spriedumā nav norādīts sabiedriskais labums no prettiesiskām darbībām un to seku nenovēršanas.

[7.2] Servitūta ceļa tiesības konstatēšana neatņem kalpojošā zemesgabala īpašniekam tiesības saskaņot paredzētos būvdarbus un veikt tās saskaņojumu, kura ir paredzēta servitūta ceļa izbūvei, lai izvēlētais variants pēc iespējas būtu saudzīgākais kalpojošam zemesgabalam, kā to nosaka Civillikuma 1139.pants.

Paredzētie būvdarbi – pieteicēja īpašuma (vārtu un vārtiņu) pārvietošana un žoga uzstādīšana uz pieteicējam piederošā zemes gabala – ievērojami pārsniedz Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2010.gada 8.aprīļa spriedumā lietā Nr.C12401408, CA-0022/10) nodibinātā ceļa servitūta noteikumus. Līdz ar to atbilstoši Autoceļu un ielu būvnoteikumu 71.4.1. un 71.4.2.apakšpunkta nosacījumiem, ierosinot pirmās grupas jauna māju ceļa būvniecību, bija iesniedzams saskaņojums ar zemes gabala īpašnieku.

[7.3] Par departamenta 2019.gada 11.februāra lēmuma prettiesiskumu liecina arī tas, ka dome 2019.gada 19.jūnija lēmumā ir norādījusi, ka būvvaldei bija jāizvērtē, vai būvdarbu ieceres dokumentācijā norādītā servitūta ceļa izvietošanas vieta ir vissaudzīgākā (bet tas netika izdarīts) – tātad bija sagaidāms, ka dome ar galīgo lēmumu atzīs 2017.gada 21.septembra būvniecības akceptu un 2019.gada 11.februāra lēmuma prettiesiskumu.

Tiesai nebija jāvērtē, vai servitūta ceļa izvēlētā vieta ir vissaudzīgākā pieteicēja zemesgabalam – konstatējot, ka 2017.gada 21.septembra būvniecības akcepts tika pieņemts bez apstākļu noskaidrošanas, tiesai lēmumi bija jāatceļ.

[7.4] Ņemot vērā, ka priedes tika iznīcinātas prettiesisko lēmumu rezultātā, tiesa, noraidot pieteikumu par kompensācijas 150 *euro* piedziņu, nepamatoti nepiemēroja Administratīvā procesa likuma 92.pantu, kas paredz, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Tiesa nepamatoti noraidīja prasījumu par morālā aizskāruma kompensāciju un kompensācijas piedziņu par paskaidrojuma raksta neizsūtīšanu, par vēlāko domes ilgstošu un prettiesisku izvairīšanos no dokumentu izsniegšanas.

[8] Atbildētāja rakstveida paskaidrojumos pieteicēja apelācijas sūdzību neatzīst, norādot, ka būvniecības projektēšanas uzdevumi tika izstrādāti nodibinātā ceļa servitūta izlietošanai, izlabojot kalpojošo lietu, turklāt pēc iespējas mazāk aizskarot kalpojošā zemes gabala īpašnieka tiesiskās intereses, tāpēc pieteicēja kā kalpojošā zemes īpašnieka saskaņojums nebija nepieciešams. Papildus tam, konstatējot to, ka būvniecības ierosinātājs nav iesniedzis būvvaldē māju ceļa vizuālo risinājumu uz derīga topogrāfiskā plāna, bet būvniecības ieceres paskaidrojuma raksts ir izstrādāts uz uzmērīta topogrāfiskā plāna bāzes, dome secināja, ka būvniecības ierosinātājs trūkumu var novērst, iesniedzot būvvaldē izpildmērījuma plānu. Līdz ar to nav samērīgi atcelt būvniecības ieceres akceptu un būvniecības ierosinātājam uzlikt par pienākumu atjaunot iepriekšējo stāvokli.

[9] Trešā persona rakstveida paskaidrojumos pieteicēja apelācijas sūdzību neatzīst. Norāda, ka trešā persona ir īpašuma jaunā īpašniece, līdz ar to nekādus būvdarbus nav veikusi. Izpildot normatīvajos aktos noteikto pienākumu, trešā persona uzaicināja topogrāfu, kurš veica mērījumu un konstatēja, ka atkāpju no plāna nav. Šādos apstākļos nav samērīgi atcelt būvniecības ieceres akceptu un uzlikt par pienākumu atjaunot iepriekšējo stāvokli.

Motīvu daļa

[10] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[11] Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, identificējusi un piemērojusi tiesību normas, kā rezultātā ir taisījusi pareizu spriedumu. Līdz ar to, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu, apgabaltiesa pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai (sk. *šā sprieduma 6.punktu*) un to neatkārto.

[12] Pieteicējs apelācijas sūdzībā norāda, ka ņemot vērā apstākli, ko atzinusi arī tiesa, ka būvniecības ieceres dokumentācijā tika pieļauta pārrakstīšanās kļūda, kā arī netika izpildīta prasība par topogrāfiskā plāna pievienošanu būvniecības ieceres dokumentācijai, tad visi lietā pieņemtie lēmumi, tostarp, pārsūdzētais lēmums, ir prettiesiski. Būvniecības dokumentu noformēšanā strikti jāievēro normatīvo aktu prasības, atkāpes nav pieļaujamas. Samērīguma princips nav piemērots pareizi, jo pieteicēja tiesības uz pareizu būvniecības dokumentu noformēšanu varēja tikt ierobežotas tikai ar nozīmīgu sabiedrības labumu, kas šajā gadījumā nav konstatējams.

Attiecīgos argumentus apgabaltiesa atzīst par nepamatotiem.

Konkrētajā gadījumā pieteicējs apstrīd citai personai labvēlīgu administratīvo aktu – būvniecības ieceres akceptu. Šādam administratīvam aktam ir dubulta ietekme, jo tas skar gan pieteicēja kā zemesgabala īpašnieka intereses, gan būvniecības ieceres akcepta adresāta intereses. Līdz ar to atsevišķi trūkumi būvniecības dokumentos, kas turklāt vēlāk ir novērsti, paši par sevi nevar būt pamats personai labvēlīga administratīvā akta atcelšanai – šāda rīcība nebūta samērīga, jo nevar atstāt bez ievērības, ka attiecīgie būvdarbi bija nepieciešami ar vispārējās jurisdikcijas tiesas piešķirto tiesību – servitūta ceļa ierīkošanas – realizācijai.

[13] Pieteicējs norāda, ka Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2010.gada 8.aprīļa spriedums lietā Nr.C12401408 (CA-0022/10) nenosaka servitūta ceļu konkrētā vietā, līdz ar to būvniecības ieceres paskaidrojuma rakstā paredzētie būvdarbi ievērojami pārsniedz vispārējās jurisdikcijas tiesas nodibinātā ceļa servitūta noteikumus, tādēļ bija nepieciešams saskaņojums ar kalpojošā zemes gabala īpašnieku, panākot, lai izvēlētais variants būtu pēc iespējas saudzīgāks kalpojošajam zemesgabalam (Civillikuma 1139.pants).

Apgabaltiesa minēto argumentu atzīst par nepamatotu turpmāk norādīto iemeslu dēļ.

[13.1] Akceptētā būvniecības iecere paredz jauna māju ceļa ierīkošanu, kā ietvaros paredzēts veikt: 1) žoga, kas atrodas nodibinātā ceļa servitūta robežās, pārnešanu uz robežu starp /pers. C/ piederošo īpašumu (/numurs C/) un tobrīd /pers. G/ piederošo īpašumu (/numurs B/); 2) būvniecības ierosinātāja vārtu un vārtiņu pārvietošanu pa būvniecības ierosinātāja zemesgabala robežu uz ceļa servitūta pusi; 3) grunts seguma planēšanu nodibinātā ceļa servitūta robežās.

[13.2] Ir acīmredzami nepamatots pieteicēja viedoklis, ka ar vispārējās jurisdikcijas tiesas spriedumu ceļa servitūta robežas nav noteiktas un šī iemesla dēļ ceļa servitūta izvietojums būvniecības procesā bija papildus saskaņojams, izvēloties variantu, kas būtu pēc iespējas saudzējošākas kalpojošajam zemesgabalam.

Apgabaltiesa izprasīja civillietas Nr.C12401408 materiālus un konstatēja, ka civillietā bija iesniegts 2002.gada 23.septembra zemes robežu plāns īpašumam ar kadastra Nr./numurs D/ (*lietas 206.-207.lapa, civillietas 8.lapa*) un 2002.gada 23.augusta zemes robežu plāns īpašumam ar kadastra Nr./numurs C/(2.zemes gabals ar kadastra apzīmējumu /numurs E/), kurā arī izdarīta atzīme par aprobežojumiem („1"- ceļa servitūts 80 m^2) un grafiski attēlots servitūta ceļa izvietojums (*lietas 208.-209.lapa; civillietas 9.lapa*). Lietā ir Valsts zemes dienesta izziņa, ka Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā (turpmāk – Kadastra sistēma) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /numurs E/tika reģistrēts ceļa servitūts 80 m^2, pamatojoties uz 2002.gada 23.augusta zemes robežu plānu (*lietas 210.lapa; civillietas 10.lapa*), kā arī Valsts zemes dienesta izziņa, ka Kadastra sistēmā ceļa servitūts 80 m^2 platībā zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /numurs E/tika reģistrēts 2002.gada 28.augustā, pamatojoties uz īpašnieka 2002.gada 13.jūlija iesniegumu un 2002.gada 23.augusta zemes robežu plānu (*lietas 212.lapa, civillietas 34.lapa*). Lietā ir vienošanās ar iepriekšējo nekustama īpašuma

ar kadastra Nr./numurs C/īpašnieku /pers. I/, ar kuru viņš 2002.gada 13.jūlijā devis piekrišanu izmantot savu zemes gabalu Nr./numurs E/ servitūta ceļam (platums 3,5 m) uz īpašumu ar kadastra Nr./numurs D/(*lietas 211.lapa, civillietas 24.lapa*).

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, atsaucoties uz minētajiem pierādījumiem, civillietā Nr.C12401408 konstatēja, ka prasītāja [/pers. D/] 2002.gada 23.augusta zemes robežu plānā nekustamajam īpašumam ar kadastra Nr./numurs D/ /adrese A/ atzīmēts ceļa servitūts, un arī nekustamajam īpašumam ar kadastra Nr./numurs C/, /adrese/ 2002.gada 23.augusta zemes robežu plānā, kas īpašumā pieder atbildētājam [/pers. C/], ierakstīts kā aprobežojums ceļa servitūts 80 m^2. Tālāk tiesa secināja, ka no lietas materiāliem, lietā esošiem abu nekustamo īpašumu zemes robežu plāniem, topogrāfiskajiem materiāliem redzams, ka prasītāja nekustamais īpašums ar kadastra Nr./numurs D/robežojas ar atbildētāja zemes gabaliem ar kadastra apzīmējumu /numurs C/un /numurs E/un prasītājam noteikti ir jāšķērso atbildētāja nekustamais īpašums, lai izkļūtu no sava īpašuma, tāpēc prasītājs ir izmantojis ceļu, kas bija iezīmēts un joprojām ir zemes gabalam ar kadastra Nr./numurs C/. Līdz ar to faktiskais lietojums, kas jau ilgstoši pastāv un nostiprināts abu nekustamo īpašumu zemes robežu plānos, ir vērtējams kā apstāklis, kas apliecina servitūta nodibināšanas nepieciešamību, lai nodrošinātu valdošā nekustama īpašuma normālu funkcionēšanu.

Tiesas sēdē ticis noskaidrots, ka ceļš bija nepieciešams, lai prasītājs vispār izkļūtu no sava īpašuma, jo cita ceļa nav, lai piekļūtu valdošajam īpašumam, kā rezultātā 2002.gadā ir notikusi vienošanās ar iepriekšējo nekustamā īpašuma ar kadastra Nr./numurs C//adrese C/ Daugavpilī īpašnieku /pers. I/, un 2002.gada 13.jūlijā /pers. I/ ir devis piekrišanu izmantot savu zemes gabalu Nr./numurs E/servitūta ceļam (platums 3,5 m) uz /pers. D/ īpašumu /adrese A/, zemes gabala kadastra Nr./numurs D/.

Tiesa atzina, ka Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālās nodaļas 2008.gada 13.oktobra un 2009.gada 13.maija izziņas par kadastra informācijas sistēmu apstiprina, ka Kadastra sistēmā 2002.gada 28.augustā zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /numurs E/reģistrēts ceļa servitūts, pamatojoties uz īpašnieka 2002.gada 13.jūnija iesniegumu un 2002.gada 23.augusta zemes robežu plānu. Tāpat tiesa noskaidrojusi, ka Daugavpils pilsētas domes pilsētplānošanas un būvniecības departamenta 2009.gada 17.septembra izziņā Nr.8.3-20/542 par piebrauktuvi pie zemes gabaliem ar kadastra Nr./numurs C/ /adrese C/ un kadastra Nr./numurs D/ /adrese A/norādīts, ka pašreiz zemes gabals ar kadastra Nr./numurs E/praktiski tiek izmantots kā satiksmes (servitūta) teritorija, jo daļa no tā ir Vizbuļu iela (atrodas sarkanās līnijās) un otra daļa kalpo kā piebrauktuve pie zemesgabala ar kadastra Nr./numurs D/ /adrese A/ Daugavpilī, ko apstiprina arī servitūta izvietojuma shēma.

Atsaucoties uz minētajiem pierādījumiem, vispārējās jurisdikcijas tiesa atzina, ka ir pierādīta nepieciešamība nodibināt ceļa servitūtu, jo servitūts ir nepieciešams, lai tas dotu labumu valdošajam īpašumam ne tikai nejauši vai uz kādu laiku, bet ar savām patstāvīgām īpašībām, kā to nosaka Civillikuma 1146.pants.

Ņemot vērā, ka ceļa servitūts 80 m^2 platībā, pamatojoties uz īpašnieka 2002.gada 13.jūlija iesniegumu, reģistrēts Kadastra sistēmā un atzīmēts abu īpašumu zemes robežu plānos, ko apstiprina arī lietā iesniegtās topogrāfiskās kartes, servitūta izvietojuma shēma, tiesa nepiekrita apelācijas sūdzībā izteiktam argumentam, ka minētie apstākļi nav saistoši atbildētājam, jo vienošanās nav notikusi rakstveidā saskaņā ar Civillikuma 1483.panta 3.punkta noteikumiem (*sk. Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2010.gada 8.aprīļa spriedumu lietā Nr.C12401408*).

[13.3] Ievērojot minēto, nav pamatots pieteicēja apgalvojums, ka ar spriedumu tika nodibināts ceļa servitūts 80 m^2 platībā uz vēl neesošu ceļu. Tiesa ir noskaidrojusi, ka tas ir jau ilgstoši esošs servitūts, kas ar zemes gabala ar kadastra apzīmējumu /numurs E/īpašnieka piekrišanu tiek izmantots vismaz no 2002.gada un kas atbilstoši faktiskajam izvietojumam atzīmēts 2002.gadā izgatavotajos zemes robežu plānos.

Ar tiesas spriedumu nolemts: nodibināt ceļa servitūtu 80 m^2 platībā, kas nekustamā īpašuma Daugavpils pilsētā, /adrese/, kadastra Nr./numurs C/, zemes robežu plānā apzīmēts kā 1-ceļa servitūts 80 m^2. Ierakstīt zemesgrāmatā kalpojošajam nekustamajam īpašumam /adrese C/, vēsturiski - /adrese/, ar kadastra Nr./numurs C/, Daugavpils pilsētas zemesgrāmatu nodalījums Nr.86, par labu valdošajam nekustamajam īpašumam /adrese A/, kadastra numurs /numurs D/, Daugavpils pilsētas zemesgrāmatu nodalījums Nr.2332, ceļa servitūtu 80 m^2 platībā, kas reģistrēts nekustama īpašuma ar kadastra Nr./numurs C/2002.gada 23.augusta Valsts zemes dienesta zemes robežu plānā.

Tātad vispārējās jurisdikcijas tiesa ir nospriedusi, ka ceļa servitūts nodibināms un ierakstāms zemesgrāmatā atbilstoši civillietas materiālos esošajam 2002.gada 23.augusta zemes robežu plānam.

Pašlaik izskatāmajā būvniecības lietā iestāde vadījās pēc identiskiem dokumentiem, un projektētais servitūta ceļš atrodas precīzi ar vispārējās jurisdikcijas tiesas spriedumu noteiktā servitūta robežās.

Ņemot vērā, ka servitūta ceļa izvietojums atbilst būvprojektā norādītajam, secināms, ka papildus vienošanās starp pieteicēju un būvniecības ierosinātāju (pieteicēja piekrišana) nebija nepieciešama.

[13.4] Pieteicējs vēlas radīt iespaidu, ka būvniecības ieceres realizācijas rezultātā tiek veikta viņa īpašuma – žoga un vārtu – pārvietošana, taču tas neatbilst faktiskajai situācijai. Tiek pārvietots žogs, ko izbūvējusi /pers. G/, taču izbūvējusi nepareizi – tā, ka tas faktiski atrodas /pers. C/ īpašuma robežās. Žogu un vārtus, ko izbūvējis /pers. M/, būvniecības iecere neskar (*salīdz. būvvaldes 2017.gada 13.decembra atzinumu un tam pievienotos fotoattēlus lietas 84.-87.lapā un būvniecības ieceres dokumentāciju lietas 59.lapā*).

Ņemot vērā, ka ar vispārējās jurisdikcijas tiesas spriedumu ir noteikta servitūta tiesība, kā arī noteikta konkrēta servitūta atrašanās vieta (ceļš piekļaujas /pers. G/ īpašumam), tad servitūta netraucētai izmantošanai nepieciešama žoga pārnešana uz robežu, kas atbilst zemesgrāmatā un Kadastra sistēmā reģistrētajai situācijai. Šāda rīcība pati par sevi nekādā veidā nevar tikt uzskatīta par pieteicēja tiesības ierobežojošu, jo, ja reiz pieteicējs pats nav vēlējies nospraust pareizās īpašuma robežas

(savos iesniegumos iestādei norādījis, ka viņam nav jāpārnes žogs, kas pieder citai personai), tad to ir darījusi kaimiņu zemesgabala īpašniece. Pārvietojot žogu (izbūvējot to pareizā vietā), kļūst iespējama arī vārtu pārvietošana uz zemesgrāmatā un Kadastra sistēmā nostiprināto pieteicēja īpašuma un /pers. D/ īpašuma robežu, jo iepriekš nepareizi izbūvētā žoga dēļ tas nebija iespējams.

[13.5] Apgalvojums, ka pieteicējs šajā īpašuma daļā ir stādījis priedītes, kas tagad ceļa izbūves rezultātā tikušas iznīcinātas, radot pieteicējam mantiskus zaudējumus, ir acīmredzami nepamatots. Pirmkārt, pieteicējs nav iesniedzis nekādus pierādījumus savam apgalvojumam par koku faktisku stādīšanu, otrkārt, nav izskaidrojis, kā varēja veikt koku stādīšanu norobežotajā (viņam nepieejamajā) īpašuma daļā, treškārt, jāņem vērā, ka koku stādīšanu uz ceļa, kas ir inženiertehniska būve, vispār nav pieļaujama un tiesiski iespējama – ja arī tas ticis darīts, tad, acīmredzot, ar mērķi ierobežot servitūta izmantošanas tiesību. Tāpat jāņem vērā, ka būvieceres akcepts arī neparedz koku ciršanu, līdz ar to pirmās instances tiesa pamatoti norādīja, ka jebkādi zaudējumi saistībā ar faktisku koku izciršanu nav saistīti ar būvieceres akceptu, kura tiesiskums tiek vērtēts šajā lietā, bet ir pieprasāmi civiltiesiskā kārtībā no personas, kas šīs darbības veikusi.

[14] Papildus paskaidrojumos pieteicējs norāda, ka darbi pieņemti ekspluatācijā 2019.gada 20.augustā, neņemot vērā visu būvniecības darbu apjomu. Izpildmērījuma plānā servitūta ceļš aizsprostots ar vārtu balsta stabiem, lietot vārtus iespējams, tikai izejot aiz servitūta robežas, žogs pārcelts tikai tādēļ, lai iegūtu savu servitūta joslu 80 m^2 platībā un izmantotu to kā autotransporta stāvvietu.

Konkrētajā gadījumā ekspluatācijā pieņemšanas akts attiecas tikai uz objektu, kam izdots būvieceres akcepts. Pieteicēja iesniegtie fotoattēli (*lietas 115.lapa*) un iestādes sniegtie paskaidrojumi (*lietas 204.lapa*) apliecina, ka pieteicēja iebildumi ir nevis par darbiem, kas veikti šajā lietā apstrīdētā projekta ietvaros, bet attiecas uz žoga izbūvi pavisam citā vietā. Ja pieteicējs uzskata, ka trešā persona veikusi patvaļīgu būvniecību, tad pieteicējam attiecīgā rīcība jāpārsūdz normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā, taču to nav pamata vērtēt šīs lietas ietvaros, kurā tiek vērtēts tikai konkrēta būvieceres akcepta tiesiskums.

[15] Ievērojot minēto, kā arī pievienojoties pirmās instances tiesas secinātajam, Administratīvā apgabaltiesa pieteikumu atzīst par nepamatotu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307., 309.pantu, 323.panta pirmās daļas 1.punktu, 324.panta pirmo daļu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. C/pieteikumu daļā par Daugavpils pilsētas domes 2019.gada 19.jūnija lēmuma Nr.1.2.-6/1446 atcelšanu, iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, nemantiskā kaitējuma 25 000 euro un mantisko zaudējumu 2143,45 euro atlīdzinājumu.

Spriedumu šajā daļā var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Atstāt negrozītu spriedumā ietverto lēmumu, ar kuru atstāts bez izskatīšanas /pers. C/ pieteikums daļā par prettiesisko akceptu un būvvaldes rīcības, izvairoties no paskaidrojuma raksta izsniegšanas pieteicējam, atzīšanu par prettiesisku un ar to nodarītā nemantiskā kaitējuma 5000 euro atlīdzinājumu.

Spriedums šajā daļā nav pārsūdzam un stājas spēkā no tā pieņemšanas brīža.

Tiesnese referente A.Šteinberga

Tiesneses S.Kanenberga

I.Meldere